

[Bækgaard.]

den gældende Ordning mangler noget i Retning af Ligelighed over for de paagældende Foreninger. Det har vi erklæret os villige til, og jeg mener, at der er fundet en Form nu, som burde kunne tilfredsstille. Men Spørgsmaalet kan naturligvis tages op igen, hvis det skulde vise sig, at den ikke virker efter sin Hensigt. Det ærede Medlem Hr. J. S. Foget klargjorde ikke Bondepartiets Stilling til dette Spørgsmaal. Maaske der ogsaa kunde siges noget om den. Vi kender jo noget til de Forhandlinger, der er foregaaet i det andet høje Ting, og hvis man fra den Side vil rette Kritik mod os og de Bestemmelser, der vedtages her, kan det godt være, at det kunde komme til at falde tilbage paa Partiet selv.

Naa, jeg skal ikke yderligere udtale mig om Lovforslaget. Jeg gentager, at vi kan stemme for det, men jeg vil henstille til den højtærede Finansminister, at der bliver stillet et Ændringsforslag angaaende det Punkt, som jeg nævnte før.

Lange: Det ærede Medlem Hr. Martin Sørensen (Peterslund) talte meget varmt for Brugsforeningernes fortsatte Skattefrihed og motiverede sin Tilslutning til det foreliggende Forslag, der jo rummer en Art Brugsforeningsbeskatning, med, at han gik ud fra, at denne ingen Betydning vilde faa. Det tror jeg, det ærede Medlem vil faa Ret i.

Det ærede Medlem brugte den sædvanlige Fremstilling af Brugsforeningernes Virksomhed, idet han sagde, at det er urimeligt, at den Omstændighed, at to eller flere slutter sig sammen for at gøre Indkøb i Fællesskab, skulde begrunde en Beskatning. Men det Billede dækker ikke over det virkelige Forhold. Andelsforetagenderne i det hele og Brugsforeningerne i Særdeleshed er store Erhvervsvirksomheder, der blot drives under en anden Form end det frie Erhverv; det er store Erhvervsvirksomheder, der driver Importhandel og mange Fabrikker, Erhvervsvirksomheder, der nyder de samme Goder som de private Erhvervsvirksomheder. Som jeg sagde i mit første Indlæg, betaler vi Skatterne til Staten for at faa alle de Goder, som Staten byder bl. a. ogsaa Erhvervsvirksomheder, og naar man skal bedømme dette Forhold, kan man derfor ikke bruge den Fremstilling, det ærede Medlem brugte, men saa maa man sige: Er der nogen Grund til, at de Erhvervsvirksomheder, der drives under Andelsformen, skal være fritaget for at betale for de Goder, som Staten ogsaa byder dem? Det er det,

jeg har forsøgt at bevise i mit Indlæg, at der ikke er nogen som helst Grund til. Jeg vil stille et Spørgsmaal til det ærede Medlem og tillige til den højtærede Finansminister: Naar f. Eks. Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger driver en Række Fabriksvirksomheder, ogsaa Fabriksvirksomheder, der er opbygget som Aktieselskaber, kan man saa bruge det Billede, at det er to eller flere, der slutter sig sammen? Kan man sige om Hovedstadens Brugsforening, der har 33 000 Medlemmer og 113 Udsalg, at det er nogle Mennesker, der har sluttet sig sammen og i Fællesskab foretager Indkøb? Med Hensyn til de Virksomheder, som Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger driver, og som drives under Aktieselskabs Form, opstaar der det Forhold, at det Aktieudbytte, som Fællesforeningen faar — f. Eks. af den Dampmølle, den driver —, betales der ingen Skat af. Den Aktiekapital, som Fællesforeningen har sat i denne Dampmølle og i andre Fabrikker, betales der ingen Formueskat af. Andelsforeningerne er de eneste, der kan blive fri for at betale saadan Skat; enhver anden Aktionær — det kan være private Aktionærer, og det kan være Aktieselskaber — maa naturligvis, naar de faar Udbytte af en Aktiekapital, betale Indkomstskat af den, og de maa samtidig betale Formueskat af de Beløb, de har anbragt som Aktiekapital. Er der nogen, der kan finde det rimeligt, at fordi det er et Andelsselskab, der ejer Kapitalen i et Aktieselskab, skal baade Indkomsten og Formuen være skattefri?

Jeg kan nævne et andet Eksempel. For nogle Aar tilbage gjordes der et Forsøg paa, at Dansk Andels-Gødningsforretning skulde overtage Halvdelen af Aktiekapitalen — eller det var maaske endda Aktiemajoriteten — i de danske Gødningsfabrikker. Det strandede, men hvis den Ordning var blevet gennemført, var man kommet til at se det Resultat — det kan ogsaa ske under den Beskatning, man her gennemfører —, at af Halvdelen af Aktiekapitalen, som laa paa private Hænder, maatte der betales Indkomstskat af Udbyttet og Formueskat af Kapitalen, medens der af den anden Halvdel, som laa hos Dansk Andels-Gødningsforretning, ikke skulde betales Skat af Aktieudbyttet og ingen Formueskat af den Kapital, der var anbragt i Foretagendet. Er dette rimeligt? Er der overhovedet nogen, der vil kunne forsvare det?

Dertil kommer, at i det frie Erhvervsliv som for øvrigt ogsaa i Andelsselskaberne kan det Overskud, den Fortjeneste, der indvindes, kun i begrænset Omfang — oven i